

ALLAH'IN ZİKİRİ ŞİFADIR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ دُونََ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ
مِنْ نُورٍ وَظُلْمَةٍ مَّا تَسْمَعُ نَفْسٌ شَيْئًا مِنْ
حِسِّ تِلْكَ الْحُجُبِ إِلَّا زَهَقَتْ

(طب، عن ابن عمرو وسهل بن سعد معا)

RE. 122/6 (*İnne dûna'llâhi azze ve celle, sebîne elfe hicâbün min nûrin ve zulmetin, mâ tesmeu nefsün şey'en min hissi tilke'l-hucübü, illâ zehekat.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“–Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“–Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“–Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât! [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Allah’la Kulları Arasında Perdeler Vardır

Taberânî, Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-Âs ve Sehl ibn-i Sa’d RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِنَّ دُونََ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَبْعِينَ أَلْفَ حِجَابٍ
مِنْ نُورٍ وَظُلْمَةٍ مَا تَسْمَعُ نَفْسٌ شَيْئًا مِنْ
حِسِّ تِلْكَ الْحُجُبِ إِلَّا زَهَقَتْ

(طب، عن ابن عمرو وسهل بن سعد معا)

¹ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VI, s.148, no:5802; Abdullah ibn-i Amr ibnü’l- As ve Sehl ibn-i Saad RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.369, no:29846; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.IX, s.13, no:7802.

RE. 122/6 (*Inne dûna'llâhi azze ve celle, sebîne elfe hicâbün min nûrin ve zulmetin, mâ tesmeu nefsün şey'en min hissi tilke'l-hucubü, illâ zehekat.*)

(*Inne dûna'llâhi azze ve celle, sebîne elfe hicâbün min nûrin ve zulmetin*) “Allahu Azze ve Celle ile mahlûku arasında nurdan veya zuletten yetmiş bin hicab vardır. (*Mâ tesmau nefsün şey'en min hissi tilke'l-hucubü*) Kim bu hicabı aşan bir şey hissederse, Cenâb-ı Hak'tan gelen sesi bir insan duyarsa, (*illâ zehekat*) mahv olur. Bayılır düşer, taşıyamaz. Yani oradan gelecek o varidâta dayanamaz.”

Bu hicaplar bizim bildiğimiz ne perdeye benzer, ne duvara benzer, ne bir şeye benzer. Bu tabirler bize anlatabilmek için bir tabirdir. Meselâ, “Ananın kanadı” derler: Şefkat kanadı. Bizde “Anada şefkat kanadı” deyince kapının kanadı ile pencerenin kanadına elbette benzetilmez.

Bu da bunun gibidir. Bu hicaplar bizim göreceğimiz bileceğimiz hicaplar değil; nuranî ve zulmânî olmak üzere iki nevidir. Zulmânî hicaplar kötü ahlâklardır. Kötü ahlâklar insanlarda mevcut olduğu takdirde, Allahu Celle ve A'lâ'dan hiçbir şekilde istifade edemez, yani feyz alamaz. Feyz-i ilahi o adama gelmez. Çünkü kötü huyları hicaptır.

Bu kötü huyları bir insan yenebilirse, arkasından nuranî hicaplar çıkar ki, insanda bir kendini beğenmeler hâsıl olur; ibadetini beğenir, taatini beğenir, cömertliğini beğenir, şecaatini beğenir

filan filan. 70.000 tane de böyle nuranî hicap. Bu hicaplar da yenilmedikçe insan füyûzat-ı ilahiyyeye tam manası ile mazhar olamaz.

Şimdi geçen bir kitap getirdiler, Abdülkàdir-i Geylânî Hazretleri'nin Cenâb-ı Hak ile mükâlemesi var. Onları Türkçe'ye çevirmişler, ammeye çıkarmışlar. Tabii bu herkesin hazmedemeyeceği bir şey. Ancak peygamberlere vahiy gelir. Peygamberler o vahiyleri Kur'an ve hadislerle beyan etmiştir ama, Allah'ın bir velisi de buna mazhar olmuş demek ki. Öyle bir şeyleri Cenâb-ı Hak'dan almış o, bize de vermiş. Cenâb-ı Hak şu hususta, bu hususta böyle dedi bana diyerek birçok şeyleri var.

b. Allah'ın Zikri Şifâdır

İbn-i Ebi'd-dünyâ ve Beyhâkî, Mekhûl Rh.A'ten rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِنَّ ذِكْرَ اللَّهِ تَعَالَى شِفَاءٌ وَإِنَّ ذِكْرَ النَّاسِ دَاءٌ

(ابن أبي الدنيا في الذكر، هب. عن مكحول مرسلًا)

RE. 122/7 (*Inne zikra'llâhi teâlâ şifâun, ve inne zikre'n-nâsi dâün.*)

² Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.459, no:717; Mekhûl Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.426, no:1837; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.15, no:7807.

Bak bu çok güzel bir şeydir:

(*Inne zikra'llàhi teâlâ şifâun*) “Allah-u Teâlâ'nın zikri şifadır, (ve *inne zikre'n-nâsi dâün*) insanların zikri ise derttir.”

Allah-u Teâlâ'nın zikri; gerek vaaz, gerek nasihat, gerek Kur'an okumak, gerek namaz kılmak, gerek salevât-ı şerîfeler getirmek, gerek Allah Allah demek, *Lâ ilâhe illallah* demek, *hû* demek... Ne dersene de.

Allah ismi bir *elif*'ten, iki *lâm*'dan, bir de *he*'den ibarettir. *Elif*'i kaldırırırsan *li'llâh* olur ki, gene Allah'a delalet eder. *Lâm*'ı kaldırırırsan, *lehû* olur ki gene Allah'tır. *Lehû mâ fi's-semâvâti ve'l- ardı...* İkinci *lâm*'ını da kaldırırırsan *hû*'su kalır ki o da *Allah*'tır.

Allah ismi her kelimesi Allah'ın varlığına delalet eden bir lafza-i celâldir, *İsm-i A'zam*'dır. Onun ismini anmak, *Allah Allah Allah* demek, zikirler ve nasihatler de şifadır. Nasihatler de tabii Allah-u Teâlâ'yı anmaya bir vesiledir. Onun için onlar da şifadır.

Meselâ, bazen diyorlar ki filan meyve şifadır. Buyurun, bal şifadır. Buyrun, şu şifadır. Ama Kur'an hepsinden üstün şifadır. *Bâhusus Elham* ayrı şifadır. Bütün âyât ve ehâdis böyle şâfîdirler. Bunu bırakır da bir insan boş şeyler konuşursa; meselâ buraya toplanmışız, birbirimizle konuşmamamız lazım. Dereden tepeden konuşuluyor, bir sürü laf:

“—İşte şu şöyle yaptı, bu böyle yaptı, şu şöyle oluyor, bu böyle oluyor...”

İnsanları anmak derttir, hiçbir faydası yoktur.

Zikrullah şifadır, içine şifa gelir. Balı yediğin vakitte nasıl şifa oluyorsa, bu zikrullah ondan daha üstün bir şifadır. Onun için insanların şusuyla busuyla meşgul olmaktansa, daimâ Allah'ın zikriyle meşgul olmak çok büyük nimettir.

Dâvud AS'ın nasihatinde diyor ki, ta oradan gelen bir nasihatta:

“—En itimad ettiğin kardeşlerinden de ictinab üzerine ol. Çünkü seni zikrullahtan alıkoyarlar.”

“Şifa olan zikrullahtan seni alıkoyar, dünya meşgaleleri ile seni meşgul ederler. O büyük bir nimet, fırsat elden kaçmış olur. Onun için onlardan da ictinab et! Seni dünya işleriyle meşgul edecek insanlardan uzak ol!” demek.

c. İnsanlarla Güzel Geçinmek

İbn-i Adiy ve İbn-i Asâkir, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ رَأْسَ الْعَقْلِ التَّحَبُّبُ إِلَى النَّاسِ وَإِنَّ

مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ خِفَّةَ لِحْيَتِهِ

(عد. وقال: منكر، كر. عن أبي هريرة)

RE. 122/8 (*Inne re'se'l-akli et-tehabbübü ile'n-nâsi, ve inne min saàdeti'l-mer'i hiffete lihyetihî.*)

(*Inne re'se'l-akli et-tehabbübü ile'n-nâsi*)
“Aklın başı insanlarla güzel geçinip, insanlarla muhabbetli olmak, arada sevgi tesis etmektir. (*Ve inne min saâdeti'l-mer'i hiffete lihyetihî*) Sakalının hafif olması, insanın saadetindedir.”

Meselâ Rasûlüllah, Hz. Hasan veya Hz. Hüseyin'in de galiba, ahabdan bazılarının hep rivayetleri var. Et kesmişler, kurban eti veyahut böyle bir hayvan kestikleri vakitte demiş ki:

“—Bizim yahudi komşunun etinin hissesini verdiniz mi? Yahudi komşunun hissesini unutmayın ha!”

Dışarıda işi bitmiş, eve dönünce;

“—Yahudi komşunun payını verdiniz mi?” diye sormuş. Niçin? Komşu hakkı var ya!

Komşu hakkı üç tane... Akraba olursa üç hak, akraba olmazsa yakınlık dolayısıyla iki hak; biri İslâm hakkı biri komşu hakkı, hiç milletimizden de olmazsa onun sırf komşu hakkı var. Hangi milletten olursa olsun.

Demek ki, büyüklerimiz muaşereti bize çok güzel göstermiş. Hatta gene bilemedim, o Hz. Hasan ve Hüseyin karışıyor ya birbirlerine. Evinin içinden yahudi komşunun lağımı geçiyormuş. Lağımı patlamış. İnsan rahatsız olmaz mı ya...

---

³ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.364; İbn-i Asâkir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XIV, s.327; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.97, no:30773; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.16, no:7810.

O zaman o yahudi komşu da nasılsa onu ziyarete gelmiş.

Bakmış, fena bir koku içeride... Demiş;

“—Yâ Hasan, nedir bu?”

Demiş;

“—Sizin lağım patladı da...”

“—E neden söylemedin canım?” Demiş;

“—Ceddim olan dedem Hz. Peygamber bizi ezâyâ sabra memur etti.”

“—Ne güzel bir ceddin varmış!” diyerek, “*Lâ ilâhe illa'llah Muhammedün rasûlü'llah*” diyerek iman ile müşerref olmuş.

Öyle hemen kızıp da kavga gürültü çıkarmamak lazım!

d. Allah Kulun Mağfiret İstemesinden Hoşlanır

Ebûi Dâvud ve Tirmizî, Hz. Ali RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِنَّ رَبَّكَ تَعَالَى لَيَعْجَبُ مِنْ عَبْدِهِ إِذَا قَالَ رَبِّ
اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي يَعْلَمُ إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي

(د . ت . حسن عن علي)

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.338, no:3368; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.174, no:2235; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.247, no:8799; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.461; Taberânî, *Dua*, c.I, s.250, no:786; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.428; Hz. Ali RA'dan.

RE. 122/9 (*Inne rabbeke teâlâ leya'cebü min abdihi, izâ kâle: Rabbi'ğfirlî zünûbî, ya'lemu innehû lâ yağfiru'z-zünûbe gayrî.*)

(*Inne rabbeke teâlâ leya'cebü min abdihi, izâ kâle: Rabbi'ğfirlî zünûbî*) “Allah-u Teâlâ kulunun: (*Rabbi'ğfirlî zünûbî*) ‘Allahım, benim günahlarımı affet!’ demesinden hoşlanır. (*Ya'lemu innehû lâ yağfiru'z-zünûbe gayrî*) ‘Kulum benden başkasının günahlarını affedemeyeceğini biliyor.’ der.”

“—Beni affet yâ Rabbi! Bana mağfiret et yâ Rabbi!” deyince insan, Cenâb-ı Hakk’ın çok hoşuna gidermiş de dermiş ki:

“—Bak bu kulum günahlarını benden başka mağfiret edecek kimsenin olmadığını biliyor da, mağfireti benden istiyor.” diye rıza gösteriyormuş. Hoşuna gidiyor, razı oluyor.

e. İyiliğin ve Kötülüğün Karşılığı

Ahmed ibn-i Hanbel, *Taberânî* ve Beyhakî Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

---

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.279, no:2519; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.299, no:334; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.396, no:7670; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.413, no:2786; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.82, no:242; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.39, no:1128; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.292; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

إِنَّ رَبَّكُمْ تَعَالَى رَحِيمٌ مَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا
كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ فَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ عَشْرَةٌ
إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضَعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ وَمَنْ
هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ
فَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ وَاحِدَةٌ أَوْ يَمْحُوهَا
اللَّهُ وَلَا يَهْلِكُ عَلَى اللَّهِ إِلَّا هَالِكٌ

(حم . طب . هب . عن ابن عباس)

RE. 122/10 (Inne rabbeküm teâlâ rahîmün, men hemme bi- hasenetin felem ya'melhâ, kütibet lehû haseneten; fein amilehâ kütibet lehû aşereten ilâ seb'i mieti da'fin, ilâ ed'àfin kesîretin; ve men hemme bi-seyyietin felem ya'melhâ, kütibet lehû haseneten; fein amilehâ, kütibet lehû vâhideten, ev yemhûhe'llàhu, ve lâ yehlikü ale'llàhi illâ hâlikün.)

(Inne rabbeküm teâlâ rahîmün) “Rabbiniz Teâlâ Rahîmdir, merhamet sahibidir. (Men hemme bi-hasetin felem ya'melhâ, kütibet lehû haseneten) Kim ki bir iyilik yapmak ister de yapamazsa, ona bir sevap yazılır. (Fein amilehâ kütibet lehû aşereten ilâ seb'i mieti da'fin, ilâ ed'àfin kesîretin) Yaparsa, 10 ilâ 700 misli veya daha fazla sevap yazılır.”

(*Ve men hemme bi-seyyietin felem ya'melhâ, kütibet lehû haseneten*) “Kim bir kötülük yapmak ister de yapmaz ise bir sevap yazılır. (*Fein amilehâ, kütibet lehû vâhideten*) Kötülüğü yaparsa bir günah yazılır. (*Ev yemhûhe'llâhu*) Allah isterse onu da affeder. (*Ve lâ yehlikü ale'llâhi illâ hâlikün*) Allah'ın muamelesinde helâk olacak adam, mahvolmaya lââyık olan adamdır.”

Bir insan bir iyilik yapmak istiyor, sevap kazanacak. Kastediyor, yani içinden geliyor böyle ama elinden gelmiyor, yapamadı. Ona bir hasene yazılır, niyeti ile me'cur olur.

Muvaffak oldu, yaptı iyiliği... Mesela bir cami yaptırayım diyordu, gücü yetmiyordu. Fakat Allah bir servet verdi, yaptırdı camiyi. Yaptıramadan bir sevap alıyordu; boşa gitmiyor gene emeği. Yaptırdıktan sonra on'dan yedi yüz'e kadar bunun sevabı yazılır. Hattâ 700'de de kalmaz, kat kat sevap yazılır.

Bir kimse de istedi ki bir kötülük yapsın; ama yapmadı, Ona yapmadığı için gene bir sevap yazılır. Kötülüğü yaptıysa eğer, ona bir günah yazılır.

İyiliğe yedi yüz kat sevap veriliyor; kötülüğe birden fazla günah verilmiyor. Bu da Cenâb-ı Hakk'ın bize karşı büyük lütuflarından. İsterse de siliverir. Helâk olacak olanlar, helâk olmaya lââyık kimselerdir.

f. Semâdaki Bir Melek

Taberânî, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِنَّ فِي السَّمَاءِ مَلَكًا يُقَالُ لَهُ
إِسْمَاعِيلُ عَلَى سَبْعِينَ أَلْفَ مَلِكٍ
كُلُّ مَلِكٍ مِنْهُمْ عَلَى سَبْعِينَ أَلْفَ مَلِكٍ

(طس . عن أبي سعيد)

RE. 127/1 (*Inne fi's-semâi meleken yukàlu lehû: İsmâîlü, alâ seb'îne elfe melekin; küllü melekin minhüm, alâ seb'îne elfe melekin.*)

(*Inne fi's-semâi meleken yukàlu lehû: İsmâîlü*)
“Semada bir melek vardır ki, o meleğin adı İsmail'dir. (*Alâ seb'îne elfe melekin*) O melek 70.000 meleğin amiridir.”

Ama bu 70.000 meleğin her biri kumandan. Her birisi yetmiş bin meleğin âmiridir. (*Küllü melekin minhüm, alâ seb'îne elfe melekin*)
“O her kumandan olan 70.000 meleğin de 70.000'er tane kendi iradesinde melek vardır.”

---

⁶ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.138, no:7097; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.VI, s.267, no:2766; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, 253, no:259; Ebû Saîd el- Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.141, no:15173; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.118, no:8037.

Yani 4 milyar 900 milyon meleğe memur olan İsmail AS diye bir meleğin mevcudiyetini de Rasûl-i Ekrem bize haber veriyor.

Daha çok böyle; bilemediğimiz, aklımızın ermediği şeyler çok.

g. Sultanın Alimi

İbn-i Adiy, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

إِنَّ فِي جَهَنَّمَ وَادِيًا تَسْتَعِيدُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ
مَرَّةً أَعَدَّهُ اللَّهُ لِلْقُرَّاءِ الْمُرَائِينَ بِأَعْمَالِهِمْ
وَإِنَّ أَبْغَضَ الْخَلْقِ إِلَى اللَّهِ عَالِمُ السُّلْطَانِ

(عد. عن أبي هريرة)

RE. 127/2 (*Inne fî cehenneme vâdiyen testeîzü minhü külle yevmin seb'îne merreten, eaddehû li'l-kurrâi'l-mürâîne bi-a'mâlihîm; ve inne ebğada'l-halkı ila'llâhi àlimü's-sultàn.*)

(*Inne fî cehenneme vâdiyen*) “Cehennemde bir vadi, bir çukur vardır ki, (*testeîzü minhü külle yevmin seb'îne merreten*) cehennem o çukurdan her gün 70 kere Allah'a sığınır.”

Çok şiddetli. Şiddetinden Cenâb-ı Hakk'a cehennem de sığınıyor. Diğer şubeleri, yani hücreleri demek doğru.

⁷ *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.209, no:29103; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.126, no:8057.

(Eaddehû li'l-kurrâi'l-mürâîne bi-a'mâlihîm)
“Cenâb-ı Hak bu en tehlikeli yeri amelleriyle gösteriş yapan alimler için hazırlamıştır.”

Müraî yani riyakâr, yani münafık, iki yüzlü. Bak şimdi bunu izah ediyor: (Ve inne ebgada'l-halkı ila'llâhi. “Cenâb-ı Hakk'ın halktan en sevmediği kimseler, (âlimü's-sultân) sultanın alimleridir.”

Bir âlimdir ki, menfaat temin edebilmek için daima sultan kapılarındadır. Ne diyorlar şimdi ona? Dalkavuk de, ne dersen de; bu gibi insanlar Allah-u Teâlâ'ya en mebguz mahlûklarmış.

Allah onlardan etmesin bizi...

h. Kalbin Önemi

İbnü's-Sünnî ve Ebû Nuaym Nu'man ibn-i Beşîr RA7dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِنَّ فِي الرَّجُلِ مُضْغَةً إِذَا صَحَّتْ صَحَّ لَهَا سَائِرُ
جَسَدِهِ وَإِنْ سَقِمَتْ سَقِمَ لَهَا سَائِرُ جَسَدِهِ قَلْبُهُ

(ابن السني وأبو نعيم في الطب عن النعمان)

RE. 127/3 (Inne fi'r-raculi mudgaten, izâ sahhet, sahha lehâ sâiru cesedihî, ve in sakîmet, sakîme lehâ sâiru cesedihî, kalbühû.)

⁸ Beyhakî, Şuabü'l-İman. c.V, s.50, no:5741; Nu'mân ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.243, no:1223; Câmiü'l-Ehâdîs, c.IX, s117, no:8035.

(*Inne fi'r-raculi mudgaten*) “İnsanda bir et parçası vardır ki, (*izâ sahhet sahha lehâ sâiru cesedihî, kalbühû*) eğer o sıhhatli olursa, yâni kalbi sağlam olursa; (*sahha lehâ sâiru cesedihî*) vücudun diğer tarafları da sıhhatli olur, çünkü kalbi sağlam.”

Bedenen de, maddeten de, mânen de böyledir. Maddeten de kalbi sağlam olan adamın her şeyi sağlamdır.”

Mânen de öyledir. Kalbi manen sağlam yani kötü huylar yok, riyası yok, kibri yok, hasedi yok, buğzu yok, adaveti yok, hırsı yok, bahilliği yok. Buna salim bir kalp diyorlar. Yani iyi bir kalp, evliyaların nail olduğu kalp.

(*Ve in sakımet*) “Kalp hasta olursa, tabiatıyla bütün vücut hasta olur.” Kalp hasta çünkü.

Bir kardeşimiz var çoktan beri camiye gelemez. Dün gelmiş diyor ki:

“—Ben ancak arabayla gidip gelebiliyorum işime. Çünkü yürürken derhal tıkanıyorum.” diyor.

Kalp hastası gelemiyor. İşte bu nasıl maddeten kalbi bozuk olunca hasta oluyor insan. Mânen de bu ahlak-ı mezmûmeler içeriye yerleşti miydi bir kere, (*Sakıme lehâ sâiru cesedihî*) “Bütün vücut hasta olur. (*Kalbühû*) O da kalbidir.”

i. Namuslu Kadına İftira Etmek

Bezzâr, Neseî, Taberânî, Hâkim ve İbn-i Asâkir, Huzeyfe RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِنَّ قَذْفَ الْمُحْصَنَةِ لِيَهْدِمُ عَمَلَ مِائَةِ سَنَةٍ

(البزار، ن. طب. ك. كر. عن حذيفة)

RE. 127/6 (*Inne kazfe'l-muhsaneti, leyehdimu amele mieti senetin.*)

Şimdi bu aşıptan birçok kimseler var. Burada da Huzeyfe var. Bağdat'ta kabrini ziyaret etmek nasip oldu. Cenâb-ı Hak inşallah şefaatlere de nail eder.

Bu zat diyor ki:

“—Eğer ben bildiklerimi size söyleyecek olsam beni kesersiniz burada.” diyor. Hazmedemezsiniz benim bilgilerimi siz. Yani sizin onları anlama zamanı değil. Sahabeye söylüyor bunu. Şimdi bu her devirde câridir. Her devrin kendisine göre bir hareketi vardır. O harekete bu böyledir dediğin zaman da olmaz. Mes'uliyet altında kalır insan.

Şimdi burada insanlar bilir ve bilmez konuşur.

(*Inne kazfe'l-muhsaneti*) “Bir namuslu kadına, afif bir kadına iftira etmek, (*leyehdimu amele mieti senetin*) 100 senelik ameli yıkar, yok eder.”

---

⁹ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.617, no:8712; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.446, no:2929; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.168, no:3023; Huzeyfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.600, no:8104; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.134, no:8075.

Kolay bir şey değil. Bir iftira... Bir namusluya kötü bir ad dolayısıyla iftira ediyor. Şahitlik yapmamıştır ama onu birkaç defa gidip gelip [görünce;] “Ya onlar ne için geldi biliyorum ben, biliyorum.” diye yapıştırır davayı.

Onun için bu kötülük davasında... Kötülük davası mühim.

Mesela bir insan bir insana vurur iki şahitle kâfi gelir. Yahut parasını çalmıştır iki şahit kâfi gelir. Buna dört tane şahit isterler. Dört tane şahidin de fiil-i mahsus üzerinde sözleri bir olması şartıyla. Birisi şöyle birisi böyle derse hakim kabul etmez onu.

100 senelik amel uçuyor. Onun için insanın diline sahip olması büyük bir devlettir. Kolay bir şey de değildir. Bunlar hep riyazet ister, uzlet ister, azim ister, sabır ister yani çok şeyler ister. Bunlar yapılmadıkça olmaz.

Mesela Lokman AS, Dâvud AS’ı ziyarete gitmiş. İki bir devrin insanı demek. Dâvud AS da zırh yapıyormuş. Esvap; çelikten mamül, ufacık halkalardan yapılıyor. Lokman AS bakmış bakmış bir şeye benzetememiş onu. demiş ki:

“—Sorayım bakayım acaba nedir bu? Ne yapıyor bu böyle ufak ufak şeylerle böyle ne meşgul oluyorsun?” diyeyim demiş fakat hikmeti sormayamamış, bir türlü söyleyememiş.

Davud AS da onu yapmış, şöyle esvap haline getirmiş;

“—Ni’me’z-zırh, harpte giyilen ne güzel bir gömlektir.” demiş.

O zaman Lokman AS da demiş ki:

“–Söz gümüŖse sükût da altındır.”

Onun için daima sükût iyidir.

NakŖibend Bahaeddin Hazretleri'nin huzuruna gitmiŖ birtakım derviŖân... O da sükût üzerinde öyle boynunu bükmiŖ, murakabe halinde imiŖ. DerviŖler itiraz etmiŖler, demiŖler ki:

“–Efendi Hazretleri! Bizi biraz irŖad etmez misiniz, bir Ŗey söylemez misiniz?”

“–Sükûtumdan ders alamayan, sözümden hiç anlamaz evlatlar.” demiŖ.

Ne güzel bir ders!

Ŗimdi derviŖlik bedava oldu ha. NakŖibendî Hazretleri'nin ilk derviŖlięinde üstazı ona açlık riyazeti vermiŖ. Onu kontrol etmiŖ orada muvaffak olmuŖ. Ondan sonra ikinci bir riyazet daha vermiŖ:

“–Bitlileri temizleyeceksin.” demiŖ. “Bitli, hasta kim olursa insanlardan hamamda yıkayacaksın, temizleyeceksin, tedavi edeceksin. Vazifen bu. DolaŖ memleketi!” demiŖ.

Onda da muvaffak olmuŖ. Kimisi hastalıktan iğrenir insan ya. Bazısı garib-i gurabânın yanına sokulmaz, sokulunmaz. Onda da muvaffak olmuŖ.

Ondan sonra:

“–Ŗimdi de hasta hayvanları bulacaksın, onları tedavi edeceksin. Yarasını iyileŖtireceksin, iŖte neleri varsa onları tedavi edeceksin, karınları açsa doyuracaksın.”

Bir zaman da öyle bir derse almıŖ onu. BakmıŖ ki onda da muvaffak oldu.

“—Şimdi de sokaklara memur ettim. Sokakları temizleyeceksin.” demiş.

Nakşibendi Hazretleri de;

“—Ben artık eteklerimi yıkamaya vakit bulamıyordum.” diyor. O zaman sokakların temizliği için sepet mepet de yokmuş, taş toprak, neler buluyorsa etekleri ile taşıyorlarmış filan. Ondaki muvaffakiyetinden sonra “Nakşibendilik” ona ad olmuş.

Öyle kolay değil. Bir kere nefsi kırmak lazım. Nefis kırılmadıkça o Kaf Dağı’nda böyle dikili durdukça istediğin kadar Allah de... Allah kabul etmez onu.

Allah’ın kabul edeceği;

“—Çık sen evimden, evi sahibine bırak” diyor.

Güzel sözdür bu.

j. Kalpler Allah’ın Elindedir

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim ve Dâra Kutnî, Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

---

¹⁰ Müslim, *Sahîh*. c.XIII, s.119, no:4798; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.414, no:7739; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.168, no:6569; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.380, no:2460; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.137, no:348; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.206, no:4582; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.239; İbn-i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.I, s.220, no:179; Abdullah ibn-i Amr ibnü’l-As RA’dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.317, no:3140; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan. Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.II, s.147, no:1530; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.III, s.755, no:1369; Hz. Aişe RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.I, s.397, no:1702; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.IX, s.138, no:8083.

إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلَّهَا بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ
أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ كَقَلْبٍ وَاحِدٍ يُصَرِّفُهُ حَيْثُ
يَشَاءُ اللَّهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ
قُلُوبَنَا عَلَى طَاعَتِكَ

(حم . م . قط . فى الصفات عن ابن عمرو)

RE. 127/7 (*Inne kulûbe benî âdeme küllehâ, beyne isbaayni min esâbii'r-rahmâni kekalbin vâhidin, yusarrifuhû haysü yeşâu. Allahümme musarrife'l-kulûbi, sarrif kulûbenâ alâ tâatike.*)

(*Inne kulûbe benî âdeme küllehâ*) Benî Ademin hepsinin kalpleri, (*beyne isbaayni min esâbii'r-rahmâni kekalbin vâhidin*) Allah'ın iki parmağı arasında tek bir kalp gibidir. (*Yusarrifuhû haysü yeşâu*) Onu istediği tarafa çevirir.”

(*Allahümme musarrife'l-kulûb, sarrif kulûbenâ alâ tâatike*) “Ey kalpleri istediği yöne çeviren Allahım, (*sarrif kulûbenâ alâ tâatike*) bizim kalplerimizi ibadetin üzerine çevir.”

Kaç milyar insan var kim bilir şu yeryüzünde? Bu kadar insanın kalbi, Allah-u Teâlâ'nın iki parmağının arasında bir kişinin kalbi gibidir.”

Yani bir kişiyi tasarruf etmek, bir kişiyi kullanmak neyse, milyarlarca insanın tasarrufu da bunun kadardır. Allah-u Teâlâ'ya hiçbir

şey zor olmaz. Onun için Ayete'l-kürsî'yi çok dikkatle okumak lazım! Onun mânâlarına çok âşina olmak lazım! Ne güzeldir o! *Estaizü bi'llâh*:

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ
وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ
ذَ الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

(البقرة: ٢٥٥)

(*Allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm, lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm, lehû mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ard, men ze'llezî yeşfeu indehû illâ bi-iznih, ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm, ve lâ yuhîtüne bi-şey'in min ilmihî illâ bimâ şâe, vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard, ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ ve hüve'l-aliyyü'l-azîm.*)

(*Allàhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm*)
“O Allah ki, kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur, o Hayy ve Kayyum'dur. O dâimâ diri ve yarattıklarını gözetip yönetendir ve her şey varlığını onunla devam ettirir. (*Lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm*) Kendisini ne bir uyuklama, gaflet, ne de bir uyku tutar.”

(*Lehû mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ard*)
“Göklerdeki ve yerdekilerin hepsi onundur.
(*Men ze'llezî yeşfeu indehû illâ bi- iznih*) İzni
olmadan, onun katında kim şefaath edebilir?”

(*Ya'lemû mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm*)
“O kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını,
gelmiş ve geleceklerini bilir; ona hiçbir şey
gizli kalmaz. (*Ve lâ yuhîtûne bi-şey'in min
ilmihî illâ bimâ şâe*) Kullar onun ilminden,
ancak kendi dilediği kadarından başka bir şey
kavrayamazlar.”

(*Vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard*) “Onun
kürsüsü gökleri ve yeri içine almıştır. (*Ve lâ
yeûdühû hıfzuhümâ ve hüve'l-aliyyü'l- azîm*)
Onları koruyup gözetmek ona ağır gelmez. O
çok yücedir, çok büyüktür.” (Bakara, 2/255)

Yer gök hepsi onundur. Nereye gidersen git
O'nun mülkünün dışına çıkmak insanın elinden
gelmez. Onun için diyor ki:

يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا
مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا

(الرحمن: ٣٣)

(*Yâ ma'sera'l-cinni ve'l-insi ini's-teta'tüm en
tenfüzû min aktâri's-semâvâti ve'l-ardı fe'n-
füzû*) “Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin
ve yerin çerçevesinden çıkıp gitmeye gücünüz
yetiyorsa geçin. Elinizden geliyorsa Allah'ın
mülkünden çıkın bakalım çıkabiliyorsanız?”
(Rahman, 55/33)

Aya git; o da Allah'ın. Daha ötesine git o da Allah'ın. Nereye gidersen git hepsi Allah'ın.

Onun için Rasul-ü Ekrem şimdi diyor ki:

(*Allâhümme musarrife'l-kulûbi*) “Yâ Rabbi sen kalpleri çevirensin! (*Sarrif kulûbenâ alâ tâatike*) Kalplerimizi senin taatine çevir yâ Rabbi!”

“—Ma'siyete değil, kalplerimizi taate çevir!” diyerekten bizi de teşvik ediyor. Bir yerinde de, (*Sebbit kalbî alâ dînike*) “Kalbimi dinin üzerine sabit eyle yâ Rabbi!” diye dua ediyor.

“Zamanın ahvalin tagayyürü ile kaçamak taraflara kaçmasın benim gönlüm. Sen onu sabit kıl yâ Rabbi!” diye duaları da vardır.

k. Sevmekte ve Buğz Etmekte Aşırı Gitmeyin!

Deylemî Abdullah ibn-i Ca'fer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِنَّ قَوْمًا أَحْبَبُوا قَوْمًا حَتَّى هَلَكُوا فِي مَحَبَّتِهِمْ
فَلَا تَكُونُوا مِثْلَهُمْ وَإِنَّ قَوْمًا أَبْغَضُوا قَوْمًا
حَتَّى هَلَكُوا فِي بُغْضِهِمْ فَلَا تَكُونُوا مِثْلَهُمْ

(الديلمى عن عبد الله ابن جعفر)

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.238, no:918; Abdullah ibn-i Ca'fer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.45, no:24857; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IX, s.140, no:8090.

RE. 127/8 (*Inne kavmen ehabbû kavmen, hattâ helekû fî hubbihim, felâ tekûnû mislehüm; ve inne kavmen ebgadû kavmen, hattâ helekû fî buğdihim, felâ tekûnû mislehüm.*)

Bu da güzel, şimdi bakınız:

(*Inne kavmen ehabbû kavmen*) “İster fert ister kavim, birisi birisini seviyor. Ne kadar seviyor? Çok seviyor ama. (*Hattâ helekû fî hubbihim*) Onların muhabbetinden dolayı kendileri helâk oldular. (*Felâ tekûnû mislehüm*) Sakın siz de onlar gibi olmayın!”

(*Ve inne kavmen ebgadû kavmen*) Bir kavim de başka bir kavme çok buğz etti, (*hattâ helekû fî buğdihim*) ve ondan dolayı helak oldular. (*Felâ tekûnû mislehüm*) Siz onlar gibi de olmayın!”

Hristiyanlar, Hz İsa’yı sevdiler, sevdiklerinden, ifratlarından ona Tanrının oğlu diye ona isnat ettiler. Sevgileri ifrata gitti, Tanrıdır dediler.

Beşer ilah olur mu? Olmaz! İfratlarından helâke uğrattılar kendilerini...

“Siz bu kadar ileri gitmeyin!” diyor.

Meselâ, Hz Ali’yi sevenlerden de ifratlarından onu da tanrılık derecesine çıkaran bir kavim olmuş.

Burada şerhte diyor ki:

“—Bazı insanlar fasıkları da evliyalara benzetirler, ‘Bu adam evliya adam!’ derler.

Yahu bu adam fasık! Fasık adamı evliya diye nasıl uçuruyorsun?

Onu bazı meziyetlerinden dolayı beğeniyor, o beğenişinden dolayı onu evliyaya benzetiyor. Evliyayı da enbiyaya benzetirler, diyor. Enbiyaları da Allah'a doğru böyle benzetirler.

“—Sakın ümmetimin sevdiklerinizde ileriye gitmeyin. Sevin ama ilerisine gitmeyin!” buyuruyor.

I. Namaz Önceki Namazla Aradaki Hataları Siler

Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî, Simeveyh, Temmâm ve Ziyâü'l- Makdîsî, Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِنَّ كُلَّ صَلَاةٍ تَحُطُّ مَا بَيْنَ يَدَيْهَا مِنْ خَطِيئَةٍ

(حم . طب . وسمويه ، وتمام ، ض . عن أبي أيوب)

RE. 127/10 (*Inne külle salâtin tehuttu mâ beyne yedeyhâ min hatîetin.*) “Bir namaz, önündeki namaza kadar olan hataları kaldırır, yok eder.”

Yani namazları kıldığımız vakitte, iki namaz arasındaki yaptığımız hataları, namaza *Allahu ekber* diye durmak suretiyle, hatta abdest alırken, abdest alarak namaz için

---

¹² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.413, no:23550; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.IV, s.126, no:3879; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.434; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.31, no:1653; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan.

hazırlanıyoruz ya, o abdest alırken dökülür. Cami kapısından girerken bütün hatalarımızı alırlar öyle gireriz.

Namaza durduk mu, Cenâb-ı Hak günahkârı istemez ya huzurunda; temiz ister. Onun için melekler bizi temiz olarak koyarlar. Çünkü huzur-u Rabbi'l-âlemîn'deyiz.

Reis-i cumhurun ziyaretine gitsek, pejmürde bir kılıkla gidilir mi? Her dakika süsleneceksin, püsleneceksin. Çünkü reis-i cumhurun karşısına çıkıyorum, diyeceksin. Onun için sokmazlar zaten ya. Ona layık bir kılık takınacaksın.

İşte Allah Celle ve A'lâ ki onun huzuruna elbette daha dikkatli çıkmak gerekir.

Günah da manevi pislik. Günahlar manevi pislikler. O pisliklerle huzur-u Rabbi'l-âlemîne elbette durulmaz. İşte Cenâb-ı Hakk'ın bize en büyük rahmetlerinden birisi de, bizim elimizde değil tabii, "O temizliği yapın öyle durun benim divanıma!" diyor.

El-hamdü lillâh...

Dün bir kitapta rast geldim:

"—Eğerben kullarımın günah işlemesini istemeseydim, şeytanı da yaratmazdım." diyor.

Hiç günah işlemezdik, her taraf melek dolu olurdu. Günahlardan değil, günaha devamdan korkmak lazım. İşlememek elbette iyi ama bir kere işledikten sonra arkasından derhal tevbe ve istiğfarı yapıştıırıp, "Aman yâ Rabbi!" de.

Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın mağfiret sıfatı var, afv sıfatı var.

Onun için bazı insanın beşeriyeti, aklı başından mı gidiyor, iradesi mi elinden gidiyor, nasıl oluyor; hiç istemeyerek bazı hatalara düşüyor. Düştüğünden dolayı da bir nedamet, bir pişmanlık tabiatıyla insanda hâsıl oluyor.

Allah cümlemizi böyle hatalarına pişman olup, bir daha onları işlemeyen itaatkâr kullarının zümresine ilhak buyursun...

*Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yesifun...
Ve selâmün ale'l-mürselîn... Ve'l-hamdü
li'llâhi rabbi'l-âlemîn...*

El-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

